

Dosarul nr. 2ra-1921/2019
2ra-12/2020

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Central (jud: T. Sîrcu)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Panov, A. Danilov, G. Dașchevici)

DECIZIE

11 martie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Dumitru Mardari
Nicolae Craiu
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Banca Comercială „Moldova-Agroindbank”
Societate pe Acțiuni,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Banca
Comercială „Moldova-Agroindbank” Societate pe Acțiuni împotriva lui Serghei
Cobîlean, Valeriu Strîmbei, Tatianeii Munteanu și Auricăi Strîmbei, intervenient
accesoriu Societatea cu Răspundere Limitată „Dumser-Grup” în proces de
insolvabilitate cu privire la încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 23 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 13 martie 2018, BC „Moldova-Agroindbank” SA a depus cerere de
chemare în judecată împotriva Serghei Cobîlean, Valeriu Strîmbei, Tatianeii
Munteanu și Auricăi Strîmbei, intervenient accesoriu SRL „Dumser-Grup” în
proces de insolvabilitate cu privire la încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că conform contractului de credit nr. S 110609
din 19 decembrie 2011, în redacția acordurilor adiționale S 140671/864 din 08
decembrie 2014, nr. S 140707/864 din 29 decembrie 2014, nr. S 140716/864 din
31 decembrie 2014, nr. S 160298/864 din 01 august 2016, SRL „Dumser-Grup” a
primit de la BC „Moldova-Agroindbank” SA, filiala Mihai Eminescu, un credit în
sumă de 5 900 000 de lei, cu termenul final de rambursare stabilit la 08 noiembrie
2019.

Totodată, conform contractului de credit nr. S 130562 din 24 septembrie
2013, în redacția acordurilor adiționale nr. S 14007/864-c din 29 decembrie 2014,
nr. S 140707/864-c din 31 decembrie 2014, nr. S 150262/864 din 29 iunie 2015,
nr. S 160029/864 din 03 februarie 2016, nr. S 160298/864-a din 01 august 2016,
SRL „Dumser-Grup” a primit de la BC „Moldova-Agroindbank” SA, prin
intermediul filialei Mihai Eminescu, un credit bancar în sumă de 5 000 000 de lei,
cu termenul limită de rambursare 25 iunie 2020.

Conform contractului de credit nr. S 140150/864 din 12 martie 2014, în
redacția acordurilor adiționale nr. S 140271/864 din 19 mai 2014, nr. S

140707/864-d din 29 decembrie 2014, nr. S 140716/864-d din 31 decembrie 2014, nr. S 150262/864-a din 29 iunie 2015, nr. S 160029/864-a din 03 februarie 2016, nr. S 160298/864-b din 01 august 2016, SRL „Dumser-Grup” a primit de la BC „Moldova-Agroindbank” SA, prin intermediul filialei Mihai Eminescu, credit bancar în sumă de 7 000 000 de lei, cu termenul limită de rambursare stabilit la 24 decembrie 2020.

Potrivit contractului de credit nr. S 140150/864-a din 12 martie 2014, în redacția acordurilor adiționale nr. S 140271/864-a din 19 mai 2014, S 140716/864-e din 31 decembrie 2014, S 160298/864-b din 03 februarie 2016, nr. S 160298/864-c din 01 august 2016, SRL „Dumser-Grup” a primit de la BC „Moldova-Agroindbank” SA, prin intermediul filialei Mihai Eminescu, un credit bancar în sumă de 3 000 000 de lei, cu termenul limită de rambursare stabilit la 10 septembrie 2018.

În conformitate cu contractul de credit nr. S 140406/864 din 24 iulie 2014, în redacția acordurilor adiționale nr. S 160029/864-b din 03 februarie 2016, nr. S 160298-d din 01 august 2016, SRL „Dumser-Grup” a primit de la „Moldova-Agroindbank” SA, prin intermediul filialei Mihai Eminescu, un credit în sumă de 7000000 de lei, cu termenul limită de rambursare stabilit la 10 decembrie 2020.

Totodată, reclamanta a învederat că în baza contractelor de fidejusiune nr. S 110609/E din 19 decembrie 2011, nr. S 130562/G din 24 septembrie 2013, nr. S 140150/864-I din 12 martie 2014, nr. S 140716/864-F din 31 decembrie 2014, nr. S 160298/864-O din 01 august 2016, nr. S 160298/864-P din 01 august 2016, Serghei Cobîlean, Tatiana Munteanu, Valeriu Strîmbei și Aurica Strîmbei și-au asumat obligația de a răspunde în aceeași măsură ca și debitorul SRL „Dumser-Grup” față de BC „Moldova-Agroindbank” SA pentru onorarea integrală a obligațiilor aferente contractelor de credit nr. S 110609 din 19 decembrie 2011, nr. S 130562 din 24 septembrie 2013, nr. S 140150/864 din 12 martie 2014, nr. S 140150/864-a din 12 martie 2014 încheiate între BC „Moldova-Agroindbank” SA și SRL „Dumser-Grup”, în caz că debitorul nu-și va onora obligațiile.

În baza contractelor de fidejusiune nr. S 140716/864-F din 31 decembrie 2014, nr. S 160298/864-O din 01 august 2016, nr. S 160298/864-P din 01 august 2016, Tatiana Munteanu, Valeriu Strîmbei și Aurica Strîmbei și-au asumat obligația să răspundă în aceeași măsură ca și SRL „Dumser-Grup” în fața BC „Moldova-Agroindbank” SA pentru onorarea integrală a obligațiilor acesteia, aferente contractului de credit nr. S 140406/864 din 24 iulie 2014, încheiate între BC „Moldova-Agroindbank” SA și SRL „Dumser-Grup”, în cazul dacă ultima nu-și va onora obligațiile.

Reclamanta a afirmat că SRL „Dumser-Grup” nu și-a onorat obligațiile contractuale privind rambursarea creditelor primite și achitarea dobânzii calculate pentru utilizarea lor, încălcând astfel prevederile contractelor de credit și prevederile legislației în vigoare, situație ce a instituit, în opinia reclamantei, obligațiile părților, conform contractelor încheiate cu aceștia.

A comunicat că în vederea soluționării prealabile a litigiului, a expediat în adresa părților reclamațiile nr. 864.20004/E00006, nr. 864.20004/E00007, nr. 864.20004/E00004, nr. 864.20004/E00005 din 04 ianuarie 2017, ce nu au fost satisfăcute.

Așadar, reclamanta a relatat că la data de 09 februarie 2018, datoria SRL „Dumser-Grup” față de bancă constituia 4 898 464,02 lei, inclusiv:

la contractul de credit nr. S 110609 din 19 decembrie 2011, datoria includea restanța la credit de 1 284 968 de lei și la dobânda neachitată de 217 851,99 de lei

la contractul de credit nr. S 130562 din 24 septembrie 2013, datoria includea restanța la credit de 1 673 391 de lei și la dobânda neachitată de 411 984,22 de lei;

la contractul de credit nr. S 140150/864 din 12 martie 2014, datoria constituia suma de 173 475,87 de lei, dintre care dobânda neachitată 173 475,87 de lei;

la contractul de credit nr. S 140150/864-a din 12 martie 2014, datoria constituia suma de 696 022,28 de lei, dintre care dobânda neachitată de 696 022,28 de lei;

la contractul de credit nr. S 140406/864 din 24 iulie 2014, datoria constituie suma de 440 770,66 de lei, dintre care dobânda neachitată de 440 770,66 de lei.

Astfel, reclamanta a solicitat încasarea în mod solidar din contul pârâților Serghei Cobîlean, Tatianei Munteanu, Valeriu Strîmbei și Auricăi Strîmbei în beneficiul BC „Moldova-Agroindbank” SA a datoriei în sumă de 4 457 693,36 de lei, încasarea în mod solidar din contul pârâților Tatiana Munteanu, Valeriu Strîmbei și Aurica Strîmbei în beneficiul BC „Moldova-Agroindbank” SA a datoriei în mărime de 440 770,66 de lei și compensarea din contul pârâților în beneficiul reclamantului a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 24 octombrie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Central a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de BC „Moldova-Agroindbank” SA împotriva lui Serghei Cobîlean, Valeriu Strîmbei, Tatianei Munteanu și Auricăi Strîmbei, intervenient accesoriu SRL „Dumser-Grup” în proces de insolvență cu privire la încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată,

La 16 noiembrie 2018, BC „Moldova-Agroindbank” SA a contestat cu apel hotărârea primei instanțe și a solicitat casarea integrală a acesteia cu emiterea unei noi hotărâri, prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă în sensul formulat.

Prin decizia din 23 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de BC „Moldova-Agroindbank” SA și s-a menținut hotărârea din 24 octombrie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Central.

Pentru a decide astfel, instanța de apel, prin prisma art. 117, 118, 121, 123, 130, 373 din Codul de procedură civilă, art. 514, 530, 533, 572, 1146, 1156, 1236, 1240 din Codul civil, a considerat ca fiind neîntemeiat apelul declarat de BC „Moldova-Agroindbank” SA și a concluzionat în sensul menținerii hotărârii primei instanțe.

Instanța de apel a reținut ca fiind juste concluziile primei instanțe prezum că, contractele de credit încheiate între BC Moldova-Agroindbank” SA și SRL „Dumser-Grup” au fost garantate prin două mijloace: cu bunuri imobile și mobile determinate, și prin fidejusiunea lui Serghei Cobîlean, Munteanu Tatianei, Auricăi Strîmbei și lui Valeriu Strîmbei, iar din explicațiile apelantei rezultă că aceasta a inițiat acțiuni în vederea exercitării dreptului de gaj și de ipotecă, ce au fost admise, iar din valoarea bunurilor transmise în posesiune creditorului BC „Moldova-Agroindbank” SA, aceasta a fost îndreptățită să-și satisfacă creanța pentru neexecutarea obligației de către debitorul SRL „Dumser-Grup”.

Totodată, Colegiul a relevat că la materialele cauzei lipsesc probe ce ar dovedi că din suma înaintată spre încasare din contul intimaților, apelanta a dedus valoarea tuturor bunurilor ipotecate și gajate în vederea asigurării executării

acelorași contracte de credit, o confirmare în acest sens nefiind prezentată nici primei instanțe, nici instanței de apel.

Or, copiile proceselor-verbale ale licitației, a rapoartelor administratorului insolvenței debitorului, a hotărârilor privind transmiterea în posesie a bunurilor ipotecate și a acordurilor de transmitere benevolă a bunurilor în posesia apelantei, nu poate fi apreciate ca fiind probe concludente ce ar dovedi deducerea valorii bunurilor ipotecate și gajate din suma datoriei în lipsa unei confirmări a acestui fapt și în lipsa unei confirmări a realizării tuturor bunurilor ipotecate și gajate.

Prin urmare, instanța de apel a considerat ca eronate argumentele apelantei în acest sens, precum că prima instanță a examinat cauza pripit și superficial și precum că împreună cu cererea de chemare în judecată reclamanta a prezentat calcul datoriilor restante, iar în ședință reprezentantul reclamantului a explicat că datoria indicată în cererea de chemare în judecată reflectă datoria restantă după diminuarea acesteia cu sumele obținute de la vânzarea bunurilor ipotecate/ gajate, iar instanța nu a solicitat a fi prezentate alte probe care ar afirma sau infirma declarațiile acestuia. Or, în conformitate cu prevederile art. 118 alin. (5) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească (judecătorul) este în drept să propună părților și altor participanți la proces, după caz, să prezinte probe suplimentare și să dovedească faptele ce constituie obiectul probației pentru a se convinge de veridicitatea lor, însă norma legală nominalizată nu obligă instanța de a efectua astfel de acțiuni.

Art. 118 alin. (1) Cod procedură civilă, instituie sarcina probației în obligația reclamantului, care, la data depunerii acțiunii avea obligația de a prezenta instanței de judecată toate probele aferente pretențiilor înaintate în vederea justificării acestora, omisiunea de a le prezenta fiind imputabile exclusiv reclamantului.

Din aceste motive argumentele apelantei referitoare la faptul că circumstanțele relatate au fost invocate de reprezentantul intimaților doar la etapa dezbaterilor judiciare sunt nefondate, în condițiile în care reclamanta avea obligația de a justifica suma înaintată spre încasare prin prisma tuturor aspectelor relevante. Or, în conformitate cu prevederile art. 26 alin. (1)-(3) Cod de procedură civilă, procesele civile se desfășoară pe principiul contradictorialității și egalității părților în drepturile procedurale. Contradictorialitatea presupune organizarea procesului astfel încât părțile și ceilalți participanți la proces să aibă posibilitatea de a-și formula, argumenta și dovedi poziția în proces, de a alege modalitățile și mijloacele susținerii ei de sine stătător și independent de instanță, de alte organe și persoane, de a-și expune opinia asupra oricărei probleme de fapt și de drept care are legătură cu cauza dată judecării și de a-și expune punctul de vedere asupra inițiativelor instanței. Instanța care judecă cauza își păstrează imparțialitatea și obiectivitatea, creează condiții pentru exercitarea drepturilor participanților la proces, pentru cercetarea obiectivă a circumstanțelor reale ale cauzei.

Colegiul a apreciat ca fiind greșit și argumentele apelantei precum că acesta este în drept de a recupera datoria simultan/ concomitent, atât din contul bunurilor grevate cu garanții în favoarea băncii, cât și din contul fidejursorilor. Or, în speță, suma garanțiilor reale (a gajului) a fost stabilită ca superioară sumei creditului acordat, acoperind, în cazul nerambursării creditului, suma datoriei principale, dobânzilor aferente creditului, dobânzilor penalizatoare și a unor eventuale cheltuieli.

Nu au fost reținute nici argumentul apelantele precum că instanța de fond nu a examinat și nu a dat apreciere prevederilor pct. 1.2. lit. d) ale contractelor de fidejusiune nr. S 130562/G din 24 septembrie 2013, nr. S 140150/864-I din 12 martie 2014, nr. S 140716/864-F din 31 decembrie 2014, nr. S 160298/864-O din 01 august 2016, nr. S 160298/864-P din 01 august 2016, conform căruia fidejusiunea constituită este o garanție complementară și nu va fi afectată în nici un mod de nici o altă garanție prezentată creditorului pentru asigurarea obligației garantate. Or, prima instanța corect a reținut că datoria rezultată din contractul de credit urmează a fi reparată de fapt și de drept din contul vânzării bunurilor imobile transmise în posesia reclamantului, deoarece în caz contrar s-ar institui o situație în care creditorul ar încasa sume din contul fidejuserilor și ar păstra în posesie bunurile ipotecate/ gajate pentru comercializare, proprietarii acestor bunuri fiind deja deposedați de posesia asupra bunurilor respective.

Totodată, Colegiul a reiterat că argumentele apelantei ce țin de insuficiența valorii bunurilor gajate pentru satisfacerea creanței, sunt neîntemeiate. Or, din pct. 1.3. al acordurilor adiționale la contractele de credit, rezultă că ipoteca/ gajul au fost constituite în favoarea Creditorului asupra bunurilor imobile mobile, cu condiția ca valoarea obiectului ipotecii/ gajului, convenită între părți, nu va fi inferioară sumelor stabilite. Astfel, odată ce banca a acceptat astfel de condiții ale contractelor, și parțial a satisfăcut creanța prin vânzarea bunului ipotecat, acesta nu poate pretinde la insuficiența bunurilor debitorilor întru satisfacerea integrală a creanțelor.

De asemenea, instanța de apel a considerat că nu poate fi reținut argumentul apelantei precum că validarea creanței în cadrul procesului de insolvență a SRL „Dumser-Grup” nu presupune stingerea datoriei debitorului față de bancă, deoarece prima instanță corect a reținut că validarea creanței băncii în cadrul procesului de insolvență se echivalează cu o hotărâre judecătorească de încasare a datoriei din contul debitorului SRL „Dumser-Grup”, iar ținând cont de faptul că creanțele BC „Moldova-Agroindbank” SA au fost validate ca creanțe garantate, iar prin hotărârea judecătorească irevocabilă a fost admisă acțiunea băncii privind deposedarea și transmiterea silită în posesie a bunului ipotecat, apelante nu este îndreptățită de a pretinde la executarea garanțiilor suplimentare din contul fidejuserilor, fără a demonstra că garanțiile care se află la moment în procedura de executare nu vor satisface creanțele creditorului.

La 30 iulie 2019, BC „Moldova-Agroindbank” SA a declarat recurs, prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel cu trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului a invocat că instanța de apel a interpretat în mod eronat legea și a apreciat arbitrar probele, ceea ce a dus la soluționarea greșită a cauzei.

Recurenta, referitor la aplicarea eronată a normelor de drept material, contrar concluziilor instanței de judecată referitoare la faptul că BC „Moldova-Agroindbank” SA a intrat în posesia bunurilor gajate/ ipotecate de către SRL „Dumser Grup”, a menționat, că banca nu a primit în posesie bunurile menționate, or conform art. 53 alin. (1) din Legea insolvenței, din momentul admiterii cererii introductive spre examinare, creditorii nu mai pot solicita debitorului executarea creanțelor în mod individual, aceasta constituind competența exclusivă a administratorului judiciar numit de către instanța de insolvență.

Totodată, a specificat că la materialele cauzei nu există nici un înscris (hotărâre judecătorească, proces-verbal al executorului judecătoresc din care ar rezulta transmiterea bunurilor gajate/ ipotecate de către SRL „Dumser-Grup” în posesia băncii în vederea executării dreptului de gaj/ ipotecă. Mai mult ca atât, toate materialele din dosar dovedesc faptul că bunurile gajate/ ipotecate în favoarea băncii de către SRL „Dumser-Grup” SRL s-au aflat în posesia debitorului, fiind inventariate, evaluate și valorificate de către lichidatorul debitorului în cadrul procesului de insolvență.

A specificat că necăținând la lipsa probelor privind transmiterea bunurilor gajate/ ipotecate de către SRL „Dumser-Grup” în posesia băncii, instanța de judecată eronat a constatat că „datoriile rezultate din contractele de credit urmează a fi reparate de fapt și de drept din contul vânzării bunurilor transmise în posesia reclamantului, deoarece în caz contrar s-ar institui o situație în care creditorul ar încasa sume din contul fidejursorilor și ar păstra în posesie bunurile ipotecate/ gajate pentru comercializare, proprietarii acestor bunuri fiind deja deposedați de posesia asupra bunurilor respective, iar transmiterea bunurilor ipotecate/ gajate în posesia creditorului ipotecar constituie temei de stingere a obligației.

Acest fapt, în opinia recurentei, denotă cu certitudine că aprecierea probelor de către instanța de judecată a fost arbitrară, din care considerente hotărârea adoptată de către aceasta este ilegală.

Totodată, a specificat că sunt eronate concluziile instanței de judecată cu privire la faptul că existența bunurilor grevate cu garanții lipsește BC „Moldova-Agroindbank” SA de dreptul de recuperare a datoriei SRL „Dumser-Grup” față de bancă din contul fidejursorilor și că satisfacerea parțială de către BC „Moldova-Agroindbank” SA a creanțelor din contul bunurilor gajate/ ipotecate lipsește banca de dreptul de a solicita recuperarea datoriei din contul fidejursorilor, deoarece, prin prisma art. 1146, 1156, 1240 alin. (1) Codul civil, fidejursorii Serghei Cobîlean, Tatiana Munteanu, Valeriu Strîmbei și Aurica Strîmbei au acceptat expres printr-o clauză contractuală să răspundă solidar cu debitorul în cazul neonorării de către acesta a obligațiilor și n-au condiționat în nici un mod această răspundere cu existența sau lipsa altor garanții constituite în vederea asigurării obligațiilor și nici nu au condiționat dreptul băncii de a pretinde satisfacerea creanțelor din contul fidejursorilor doar după exercitarea dreptului de gaj/ ipotecă sau numai după urmărirea debitorului în conformitate cu prevederile art. 1156 alin. (2) Cod civil.

Prin prisma pct. 1.2, lit. d) a contractelor de fidejusiune și art. 533 Cod civil, recurenta a învederat că nici contractele de fidejusiune și nici legislația în vigoare nu stabilesc o consecutivitate a executării drepturilor ce rezultă din contractele de gaj/ ipotecă și contractele de fidejusiune, și anume că inițierea acțiunilor de recuperare forțată a datoriei din contul fidejursorilor poate avea loc indiferent de existența sau lipsa altor garanții de executare a obligațiilor, iar datoria menționată în acțiune și solicitată a fi încasată de la fidejursori reprezintă datoria SRL „Dumser-Grup” față de bancă, după vânzarea-bunurilor gajate/ ipotecate, iar instanța nu a solicitat a fi prezentate alte probe care ar afirma sau infirma declarațiile reclamantei.

Mai mult, a specificat că dreptul legal al creditorului de a recupera datoriile din contul fidejursorilor, inclusiv în cazul existenței bunurilor gajate/ ipotecate, precum și consecințele juridice care survin după achitarea de către fidejursori a

datoriilor sunt prevăzute și la art. 1161, alin. (2) Cod civil, care stabilește că după ce fidejutorul execută obligația, creditorul este obligat să-i remită documentele care atestă creanța împotriva debitorului, precum și drepturile care garantează această creanță.

De altfel, recurenta a menționat că prevederile art. 1161 alin. (2) Cod civil exclud orice interpretare vis-a-vis de dubla executare și/ sau îmbogățirea fără justă cauză a creditorului, inclusiv în cazurile în care bunurile gajate/ ipotecate se află în posesia creditorului pentru vânzare, deoarece după achitarea de către fidejutori a datoriilor, inclusiv dispuse spre încasare în baza unei hotărâri judecătorești, drepturile creditorului asupra garanțiilor disponibile, instituite în vederea asigurării creditelor și plăților aferente (creanței), trec către fidejutori.

De asemenea, a relatat că instanța a concluzionat eronat că transmiterea bunurilor gajate/ ipotecate în posesia creditorului gajist/ ipotecar constituie temei de stingere a obligației asigurate, deoarece conform prevederilor art. 489, alin. (1) și (2) Cod civil și art. 68 alin. (1) și (2) al Legii cu privire la gaj (ambele în vigoare la data producerii efectelor juridice), până la momentul vânzării bunului luat în posesiune de creditorul gajist, debitorul gajist se poate opune urmării de către creditorul gajist a bunului gajat plătind creanța garantată sau, după caz, înlăturând încălcările menționate în aviz de executare și cele ulterioare, plătind în ambele cazuri cheltuielile aferente înregistrării preavizului.

Mai mult, recurenta a menționat că pe parcursul examinării în instanța de apel a prezentat probe care demonstrează că urmare a realizării bunurilor gajate o parte din datoria băncii a fost stinsă.

Cu referire la aprecierea arbitrară a probelor, recurenta a indicat că în ședința de examinare a cererii de apel instanța a adresat doar o singură întrebare - „dacă banca (apelanta) consideră că cererea de chemare în judecată privind încasarea datoriei de la fidejursorii Tatiana Munteanu, Serghei Cobîlean, Aurica Strîmbei, Valeriu Strîmbei a fost înaintată cu respectarea termenelor de prescripție prevăzute de legislația în vigoare.

Cu toate acestea instanța de apel fără a pune în discuție și fără a acorda posibilitate (un termen) pentru prezentarea probelor suficiente în opinia instanței a concluzionat că probele prezentate de către apelant în instanța de apel nu pot fi apreciate ca fiind probe concludente ce ar dovedi deducerea valorii bunurilor ipotecate și gajate din suma datoriei în lipsa unei confirmări a acestui fapt și în lipsa unei confirmări a realizării tuturor bunurilor ipotecate și gajate. Altfel spus, în ședința a fost pusă în discuție o singură chestiune, vis-a-vis de care instanța nici nu s-a expus în decizie, iar în motivarea hotărârii instanța de apel a concluzionat în esență că BC „Moldova Agroindbank” SA nu a prezentat suficiente probe care ar demonstra că bunurile ipotecate/ gajate au fost vândute.

Totodată, a considerat că atât instanța de fond, cât și instanța de apel selectiv și arbitrar au apreciat probele prezentate de către reclamant/ apelant, iar instanța de apel contrar prevederilor art. 373, alin (1) și (2) din Cod de procedură civilă, nu a verificat pe deplin circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și a omis de a verifica circumstanțele și raporturile juridice care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei.

În contextul prevederilor art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 23 mai 2019.

Materialele cauzei atestă expedierea participanților la proces a copieii deciziei motivate prin scrisoarea de însoțire din 18 iunie 2019 (f.d. 34, Vol. II), însă la materialele cauzei nu atestă data recepționării acesteia de către recurentă.

Astfel, recursul declarat la 30 iulie 2019, este în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 29 august 2019, prin scrisoarea de însoțire nr. 2ra-1921/19, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaților copia cererii de recurs cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței timp de o lună de la data recepționării (f.d. 47, Vol. II).

Conform avizelor de recepție intimații Aurica Strîmbei, Tatiana Munteanu, Valeriu Strîmbei și SRL „Dumser-Grup” în proces de insolvență au recepționat scrisorile la 5 septembrie 2019 și respectiv 12 septembrie 2019 (f.d. 51-54, Vol. II), iar intimatul Serghei Cobîlean nu a recepționat scrisoarea, care a fost restituită instanței de recurs cu mențiunea „nereclamat” (f.d. 49-50, Vol. II.).

Astfel, la 07 octombrie 2019, Serghei Cobîlean și Tatiana Munteanu, reprezentați de avocatul Igor Doicov, a depus referință, prin care au solicitat respingerea acestuia ca inadmisibil. (f.d. 55-62, Vol. II)

Prin încheierea din 24 decembrie 2019 a Curții Supreme de Justiție recursul declarat de BC „Moldova-Agroindbank” SA, a fost considerat admisibil și a fost fixat spre examinare într-un complet de 5 judecători, în vederea examinării fondului recursului.

În conformitate cu articolele 441 și 444 din Codul de procedură civilă, recursurile s-au examinat de un complet de 5 judecători, fără înștiințarea participanților la proces, însă data și ora ședinței a fost plasată pe pagina web a Curții Supreme de Justiție. Astfel, Colegiul a decis inoportună invitarea acestora, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs și referință au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței verificarea legalității hotărârii atacate. Totodată, toate punctele de drept care puteau exista în această cauză pot fi cercetate și soluționate în mod adecvat pe baza înscrisurilor prezente la dosar. În esență, recurenta și intimații au avut posibilitate să își prezinte poziția în scris și să răspundă la concluziile părții adverse.

Verificând decizia instanței de apel și, după caz, hotărârea primei instanțe, în limitele controlului de legalitate, în raport cu criticele invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că se impune admiterea recursului cu casarea deciziei instanței de apel și trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată, pentru motivele ce succed.

În conformitate cu articolul 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Colegiul judiciar consideră necesar să menționeze că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al recurenteii, ci va analiza doar motivele decisive pentru soluționarea prezentei cauze (a se vedea cauza Garda Ruiz vs Spania (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag. 26; Moreira Ferreira vs Portugalia (nr. 2) (Marea Cameră); 11 iulie 2017, parag. 84, 98).

În vederea respectării articolului 432 alin. (5) din Codul de procedură civilă, Colegiul lărgit nu a identificat niciun indiciu care, la prima vedere, ar putea ridica probleme de drept specificate la alin. (3) din articolul citat. Mai mult, recurenta nu au prezentat obiecții în privința acestui aspect procedural.

Esența articolelor 432 și 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă oferă instanței de recurs competența de a efectua un control al legalității deciziei atacate, nu și a temeiniciei acesteia. Astfel, se vor reține circumstanțele de fapt, privite în ansamblu, care au fost prezentate de părți și stabilite de instanțele de judecată în fazele procesual anterioare, cu excepția situației în care constatările lor pot fi considerate arbitrare sau vădit nerezonabile.

În debut, Colegiul atestă că înaintând acțiune în instanță împotriva lui Serghei Cobîlean, Tatianeii Munteanu, lui Valeriu Strîmbei și Auricăi Strîmbei, BC „Moldova-Agroindbank” SA a solicitat încasarea în mod solidar din contul acestora în beneficiul său a datoriei în sumă de 4 457 693,36 de lei, precum și încasarea în mod solidar din contul Tatianeii Munteanu, lui Valeriu Strîmbei și Auricăi Strîmbei în beneficiul BC „Moldova-Agroindbank” SA a datoriei în mărime de 440 770,66 de lei și compensarea din contul pârâților în beneficiul reclamantului a cheltuielilor de judecată.

Fiind investită cu examinarea prezentei cauze, prima instanță a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de BC „Moldova-Agroindbank” SA împotriva lui Serghei Cobîlean, Valeriu Strîmbei, Tatianeii Munteanu și Auricăi Strîmbei, intervenient accesoriu SRL „Dumser-Grup” în proces de insolvență cu privire la încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată,

Verificând legalitatea hotărârii primei instanțe, Curtea de Apel Chișinău a concluzionat a respinge apelul declarat de BC „Moldova-Agroindbank” SA și a menținut hotărârea din 24 octombrie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Central.

Deci, în cardul derulării procesului judiciar s-a constatat că potrivit contractului de credit nr. S 110609 din 19 decembrie 2011, în redacția acordurilor adiționale S 140671/864 din 08 decembrie 2014, nr. 140707/864 din 29 decembrie 2014, nr. S 140716/864 din 31 decembrie 2014, nr. S 160298/864 din 01 august 2016, SRL „Dumser-Grup” a primit de la BC „Moldova-Agroindbank” SA, filiala Mihai Eminescu, un credit în sumă de 5 900 000 de lei, cu termenul final de rambursare stabilit pentru data de 08 noiembrie 2019.

Conform contractului de credit nr. S 130562 din 24 septembrie 2013, în redacția acordurilor adiționale nr. S 140707/864-c din 29 decembrie 2014, nr. S 140707/864-c din 31 decembrie 2014, nr. S 150262/864 din 29 iunie 2015, nr. S 160029/864 din 03 februarie 2016, nr. S 160298/864-a din 01 august 2016, „Dumser-Grup” SRL a primit de la BC „Moldova-Agroindbank” SA, prin intermediul filialei Mihai Eminescu, credit bancar în sumă de 5 000 000 de lei, cu termenul de rambursare stabilit pentru data de 25 iunie 2020.

Conform contractului de credit nr. 140150/864 din 12 martie 2014, în redacția acordurilor adiționale nr. S 140271/864 din 19 mai 2014, nr. S 140707/864-d din 29 decembrie 2014, nr. S 140716/864-d din 31 decembrie 2014, nr. S 150262/864-

a din 29 iunie 2015, nr. S 160029/864-a din 03 februarie 2016, nr. S 160298/864-b din 01 august 2016, „Dumser-Grup” SRL a primit de la BC „Moldova-Agroindbank” SA, prin intermediul filialei Mihai Eminescu, credit bancar în sumă de 7 000 000 de lei, cu termenul de rambursare stabilit pentru data de 24 decembrie 2020

Conform contractului de credit nr. S 140150/864-a din 12 martie 2014, în redacția acordurilor adiționale nr. S 140271/864-a din 19 mai 2014, nr. S 140716/864-e din 31 decembrie 2014, nr. S 160298/864-b din 03 februarie 2016, nr. S 160298/864-C din 01 august 2016, SRL „Dumser-Grup” a primit de la „Moldova-Agroindbank” SA, prin intermediul filialei Mihai Eminescu, credit bancar în sumă de 3 000 000 de lei, cu termenul de rambursare stabilit pentru data de 10 septembrie 2018.

Conform contractului de credit nr. S 140406/864 din 24 iulie 2014, în redacția acordurilor adiționale nr. S 160029/864-b din 03 februarie 2016, nr. S 160298-d din 01 august 2016, SRL „Dumser-Grup” a primit de la „Moldova-Agroindbank” SA, prin intermediul filialei Mihai Eminescu, credit în sumă de 7 000 000 de lei, cu termenul de rambursare stabilit pentru data de 10 decembrie 2020

În baza contractelor de fidejusiune nr. S 110609/E din 19 decembrie 2011, nr. S 130562/G din 24 septembrie 2013, nr. S 140150/864-i din 12 martie 2014, nr. S 140716/864-f din 31 decembrie 2014, nr. S 160298/864-o din 01 august 2016, nr. S160298/864-p din 01 august 2016, Serghei Cobîlean, Tatiana Munteanu, Valeriu Strîmbei și Aurica Strîmbei și-au asumat obligația să răspundă în aceeași măsură ca și SRL „Dumser-Grup” în fața BC „Moldova-Agroindbank” SA pentru onorarea integrală a obligațiilor aferente contractelor de credit nr. S 110609 din 19 decembrie 2011, nr. S 130562 din 24 septembrie 2013, nr. S 140150/864 din 12 martie 2014, nr. S 140150/864-a din 12 martie 2014 încheiate între BC „Moldova-Agroindbank” SA și SRL „Dumser-Grup”, în cazul în care debitorul nu-și va onora obligațiile asumate în baza contractelor date.

În baza contractelor de fidejusiune nr. S 140716/864-f din 31 decembrie 2014, nr. S 160298/864-o din 01 august 2016, nr. S 160298/864-p din 01 august 2016, Tatiana Munteanu, Valeriu Strîmbei și Aurica Strîmbei și-au asumat obligația să răspundă în aceeași măsură ca și SRL „Dumser-Grup” în fața BC „Moldova-Agroindbank” SA pentru onorarea integrală a obligațiilor acesteia, aferente contractului de credit nr. S 140406/864 din 24 iulie 2014, încheiate între BC „Moldova-Agroindbank” SA și SRL „Dumser-Grup”, în cazul în care debitorul nu-și va onora obligațiile asumate în baza contractului dat.

Concomitent, din prevederile contractuale se atestă că, în vederea garantării executării obligațiilor asumate prin contractele de credit, debitorul SRL „Dumser-Grup”, precum și persoane terțe, au instituit în favoarea apelantului mai multe garanții în formă de ipotecă și gaj (f.d. 9, 19, 25-26,36-38, 40, 47,50, 60-62, 65-66, 72, 75, 80, 90, 93-94, Vol. I).

Potrivit calculului datoriei efectuat de BC „Moldova-Agroindbank” SA, datoria SRL „Dumser-Grup” față de BC „Moldova-Agroindbank” SA, la data de 09 februarie 2018, a constituit suma de 4 898 464,04 lei (f.d. 96, Vol. I).

Prin reclamațiile nr. 864.20004/E00004, nr. 864.20004/E00005, nr. 864.20004/E00006, nr. 864.20004/E00007, din 04 ianuarie 2017 remise în adresa intimatilor, BC „Moldova-Agroindbank” SA a solicitat achitarea integrală a datoriei (f.d. 100, 105, 110, 118).

Nefiind întreprinsă nicio acțiune în vederea soluționării reclamațiilor enumerate supra, BC „Moldova-Agroindbank” SA a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Serghei Cobîlean, Valeriu Strîmbei, Tatianeii Munteanu și Auricăi Strîmbei, intervenient accesoriu Societatea cu Răspundere Limitată „Dumser-Grup” în proces de insolvență solicitând încasarea în mod solidar din contul părților Serghei Cobîlean, Tatianeii Munteanu, Valeriu Strîmbei și Auricăi Strîmbei în beneficiul BC „Moldova-Agroindbank” SA a datoriei în sumă de 4457693,36 de lei, încasarea în mod solidar din contul părților Tatiana Munteanu, Valeriu Strîmbei și Aurica Strîmbei în beneficiul BC „Moldova-Agroindbank” SA a datoriei în mărime de 440 770,66 de lei și compensarea din contul părților în beneficiul reclamantei a cheltuielilor de judecată.

În cadrul ședinței de judecată a instanței de fond, BC „Moldova-Agroindbank” SA a susținut că anterior inițierii prezentului proces a înaintat în instanța de judecată o acțiune privind exercitarea dreptului de gaj și ipotecă, care au fost instituite în vederea asigurării garantării executării obligațiilor asumate de către SRL „Dumser-Grup” prin contractele de credit indicate anterior, acțiuni ce au fost admise (f.d. 221, vol. I), or, în conformitate cu prevederile art. 123 alin. (6) Cod de procedură civilă, faptele invocate de una din părți nu trebuie dovedite în măsura în care cealaltă parte nu le-a negat.

Judecând cauza în fond, prima instanță raportând prevederile art. 512 alin. (1), art. 514, 572 alin. (1) și (2), art. 1236 alin. (1), art. 1240 alin. (1), art. 1146 alin. (1) și art. 1156 alin. (1) Cod civil în coroborare cu art. 3, 30 al Legii cu privire la ipotecă nr. 142-XVI din 26.06.2008, la circumstanțele de fapt, în esență, a constatat netemeinicia acțiunii înaintate de BC „Moldova-Agroindbank” SA împotriva lui Serghei Cobîlean, Valeriu Strîmbei, Tatianeii Munteanu și Auricăi Strîmbei, intervenient accesoriu SRL „Dumser-Grup” în proces de insolvență cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

Instanța de apel, citând prevederile invocate de către prima instanță, în esență, a reținut netemeinicia cererii de apel depusă de BC „Moldova-Agroindbank” SA și a menținut hotărârea primei instanțe.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând ipotezele relatate de către instanța de apel în prezenta speță în raport cu circumstanțele de fapt descrise, argumentele invocate în cererea de recurs, apreciază ca fiind pripită soluția instanței de apel.

În privința acestei concluzii, Colegiul lărgit reține că atât prima instanță cât și instanța de apel au concluzionat că bunurile gajate/ ipotecate de către SRL „Dumser-Grup” au fost transmise în posesia BC „Moldova-Agroindbank” SA pentru comercializare și existența bunurilor grevate cu garanții lipsește BC „Moldova-Agroindbank” SA de dreptul de recuperare a datoriei SRL „Dumser-Grup” față de bancă din contul fidejuratorilor, mai mult transmiterea bunurilor ipotecate în posesia creditorului gajist/ ipotecar constituie temei de stingere a obligației asigurate.

Or, Colegiul apreciază ca fiind pripite concluziile instanței de fond și instanței de apel, neargumentate, bazate pe interpretarea eronată a legii, precum și urmare a aprecierii arbitrare a probelor, iar unele constatări sunt contrare circumstanțelor cauzei, se exclud reciproc, fapt ce a dus la adoptarea unei hotărâri neîntemeiate.

Contrar concluziilor instanțelor de judecată referitoare la faptul că BC „Moldova-Agroindbank” SA a intrat în posesia bunurilor gajate/ ipotecate de către

SRL „Dumser-Grup” SRL, Colegiul constată că actele cauzei nu demonstrează acest fapt, mai mult fiind îndoielnică argumentarea instanțelor de judecată precum că banca a primit în posesie bunurile gajate/ ipotecate, deoarece conform art. 53 alin. (1) din Legea insolvenței, din momentul admiterii cererii introductive spre examinare, creditorii nu mai pot solicita debitorului executarea creanțelor în mod individual, aceasta constituind competența exclusivă a administratorului autorizat numit de către instanța de insolvență (art. 130 din Legea insolvenței).

Colegiul învederează că la materialele cauzei nu există nici un înscris (hotărâre judecătorească, proces-verbal al executorului judecătoresc, etc) din care ar rezulta transmiterea bunurilor gajate/ ipotecate de către SRL „Dumser-Grup” în posesia băncii în vederea executării dreptului de gaj/ ipotecă. Ori, actele cauzei dovedesc faptul că bunurile gajate/ ipotecate în favoarea băncii de către SRL „Dumser-Grup” s-au aflat în posesia debitorului, fiind inventariate, evaluate și valorificate de către lichidatorul debitorului, în cadrul procesului de insolvență.

Necăținând la lipsa probelor privind transmiterea bunurilor gajate/ ipotecate de către SRL „Dumser-Grup” în posesia băncii, instanțele de judecată greșit au constată că datoriile rezultate din contractele de credit urmează a fi reparate de fapt și de drept din contul vânzării bunurilor transmise în posesia băncii, deoarece în caz contrar s-ar institui o situație în care creditorul ar încasa sume din contul fidejursorilor și ar păstra în posesie concomitent și bunurile ipotecate/ gajate.

De asemenea, Colegiul consideră eronate concluziile instanței de judecată cu privire la faptul că existența bunurilor grevate cu garanții lipsește BC „Moldova-Agroindbank” SA de dreptul de recuperare a datoriei SRL „Dumser-Grup” față de bancă din contul fidejursorilor și că satisfacerea parțială de către BC „Moldova-Agroindbank” SA a creanțelor din contul bunurilor gajate/ ipotecate lipsește banca de dreptul de a solicita recuperarea datoriilor din contul fidejursorilor, deoarece conform art. 1240 alin. (1) Cod civil, părțile pot conveni asupra constituirii unor garanții reale (gaj), personale (fidejusiune) sau a unor alte garanții uzuale în practica bancară.

Conform art. 1146 și 1156 Codul civil, prin contract de fidejusiune, o parte (fidejutor) se obligă față de cealaltă parte (creditor) să execute integral sau parțial, gratuit sau oneros obligația debitorului. Prin fidejusiune se poate garanta și o obligație viitoare sau afectată de modalități. În cazul neexecutării obligației principale, fidejutorul și debitorul sunt obligați solidar în fața creditorului dacă în contract nu este prevăzut altfel. Părțile pot conveni ca fidejutorul să fie obligat să plătească datoria numai după urmărirea debitorului. În acest caz, fidejutorul trebuie să indice bunurile debitorului și să avanseze cheltuielile pentru urmărirea acestor bunuri.

Prin prisma normei precitate, Colegiul accentuează că fidejursorii Cobîlean Serghei, Munteanu Tatiana, Strîmbei Valeriu și Strîmbei Aurica au acceptat expres printr-o clauză contractuală să răspundă solidar cu debitorul în cazul neonorării de către acesta a obligațiilor sale și n-au condiționat în nici un mod această răspundere cu existența sau lipsa altor garanții constituite în vederea asigurării obligațiilor și nici nu au condiționat dreptul băncii de a pretinde satisfacerea creanțelor din contul fidejursorilor doar după exercitarea dreptului de gaj/ ipotecă sau numai după urmărirea debitorului în conformitate cu prevederile art. 1156, alin. (2) Cod civil.

Mai mult, conform prevederilor pct. 1.2. litera (d) ale contractelor de fidejusiune din speță, fidejusiunea constituită este o garanție complementară și nu

va fi afectată în nici un mod de nici o altă garanție prezentată creditorului pentru asigurarea obligației garantate.

Conform art. 533 din Codul civil, creditorul poate pretinde executarea obligației, la latitudinea sa, de la oricare din debitori, în parte sau în întregime. Până la executarea întregii prestații, rămân obligați toți debitorii.

În temeiul normelor legal enunțate, sunt întemeiate argumentele recurenței, prin care a indicat că nici contractele de fidejusiune și nici legislația în vigoare nu stabilesc o consecutivitate a executării drepturilor ce rezultă din contractele de gaj/ ipotecă și contractele de fidejusiune, și anume că inițierea acțiunilor de recuperare forțată a datoriei din contul fidejuserilor poate avea loc indiferent de existența sau lipsa altor garanții de executare a obligațiilor, iar datoria menționată în cererea de chemare în judecată și solicitată a fi încasată de la fidejuseri reprezintă datoria SRL „Dumser-Grup” față de bancă, după vânzarea bunurilor gajate/ ipotecate.

Totodată, dreptul legal al creditorului de a recupera datoriile din contul fidejuserilor, inclusiv în cazul existenței bunurilor gajate/ipotecate, precum și consecințele juridice care survin după achitarea de către fidejuseri a datoriilor sunt prevăzute și la art. 1161, alin. (2) Cod civil, care stabilește că după ce fideiuserul execută obligația, creditorul este obligat să-i remită documentele care atestă creanța împotriva debitorului, precum și drepturile care garantează această creanță.

Astfel, prevederile art. 1161, alin. (2) Cod civil exclud orice interpretare vis-a-vis de dubla executare și/ sau îmbogățire fără justă cauză a creditorului, inclusiv în cazurile în care bunurile gajate/ ipotecate se află în posesia creditorului pentru vânzare, deoarece după achitarea de către fidejuseri a datoriilor, inclusiv dispuse spre încasare în baza unei hotărâri judecătorești, drepturile creditorului asupra garanțiilor disponibile, instituite în vederea asigurării creditelor și plăților aferente (creanței), trec către fidejuseri.

De asemenea, Colegiul consideră eronată concluzia instanțelor de judecată, precum că transmiterea bunurilor gajate/ ipotecate în posesia creditorului gajist/ ipotecar constituie temei de stingere a obligației asigurate, or, conform prevederilor art. 489, alin. (1) și (2) Cod civil și art. 68, alin. (1) și (2) a Legii cu privire la gaj (ambele în vigoare la data producerii efectelor juridice), până la momentul vânzării bunului luat în posesiune de creditorul gajist, debitorul gajist se poate opune urmării de către creditorul gajist a bunului gajat, plătind creanța garantată sau, după caz, înlăturând încălcările menționate în avizul de executare și cele ulterioare, plătind în ambele cazuri cheltuielile aferente înregistrării preavizului.

Astfel, transmiterea bunurilor ipotecate în posesia creditorului gajist/ ipotecar, nu este echivalentul transmiterii în proprietate și nu constituie temei de stingere a obligației asigurate cu aceste bunuri, obligația fiind stinsă doar după valorificarea acestora cu direcționarea mijloacelor bănești obținute la achitarea datoriei. Faptul că bunurile ipotecate pot fi valorificate prin ofertă-tender, negocieri directe sau licitație publică - modalități prevăzute de Codul civil, Legea cu privire la ipotecă și Legea cu privire la gaj, prețul de vânzare nefiind unul prestabilit, acesta urmând a fi determinat la data vânzării, în dependență de cererea și oferta existentă la acest bun, confirmă faptul că transmiterea bunurilor în posesie nu constituie temei de stingere a obligației la prețul valorii de gaj/ ipotecă a acestor bunuri.

Totodată, Colegiul atestă că instanța de apel nu a dat o apreciere cuvenită probelor prezentate de bancă, care confirmă faptul că toate bunurile disponibile gajate/ ipotecate în vederea garantării creditelor acordate SRL „Dumser-Grup” au

fost vândute și creanța băncii față de SRL „Dumser-Grup”, în mărime de 22307289,65 de lei, validată în cadrul procesului de insolvență a debitorului, s-a diminuat urmare a vânzării bunurilor gajate/ ipotecate.

Conform art. 493, alin. (5) Cod civil, în cazul în care produsul obținut din vânzarea bunului nu este suficient pentru stingerea creanțelor și acoperirea cheltuielilor creditorului gajist, acesta conservă o creanță neprivilegiată pentru diferența datorată de debitorul său.

În corespundere cu prevederile art. 181 alin. (4) din Legea insolvenței, dreptul de a pretinde executarea obligației de la fidejutori persistă chiar și după degrevarea de obligații (lichidarea) a debitorului.

Având în vedere că în scopul protejării intereselor creditorului privind recuperarea datorii legislatorul a prevăzut posibilitatea garantării rambursării creditelor și plăților aferente prin constituirea răspunderii personale pentru neexecutarea obligațiilor (garanție care este de cele mai multe ori hotărâtoare la adoptarea deciziei de acordare/ sau nu a creditelor), Colegiul consideră neîntemeiată decizia instanței de judecată.

Așadar, urmare a celor supra relatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că decizia instanței de apel a fost adoptată arbitrar, fără o apreciere a argumentelor și probelor invocate de apelantă în coroborare cu cumulul de probe prezent la actele cauzei, iar faptul dat indică incontestabil la încălcarea de către instanța de apel a normelor de drept procedural, precum și la examinarea superficială și evazivă atât a apelului, cât și a cauzei deduse judecării, fără a fi verificată, în condițiile legii, legalitatea hotărârii contestate.

În atare condiții, instanța ierarhic inferioară avea obligația rezultând din prevederile art. 373 alin. (2) Cod de procedură civilă, de a da un răspuns cert referitor la relevanța unui înscris sau altuia. Or, instanța de judecată este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele, rezultând din prevederile art. 130 alin. (4) Cod de procedură civilă.

În cazul în care instanța de judecată se abține de a da un răspuns special și explicit în cele mai importante întrebări, fără a acorda părții care a formulat-o posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins, acest fapt se va considera o încălcare a art. 6 § 1 CEDO (cauza Hiro Balani vs. Spania, 1994). CEDO reiterează că, deși articolul 6 § 1 obligă instanțele să își motiveze hotărârile, acesta nu poate fi interpretat ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk împotriva Țărilor de Jos, 19 aprilie 1994, pct. 61, seria A nr. 288). Instanțele trebuie să răspundă la argumentele esențiale ale părților, dar măsura în care se aplică această obligație poate varia în funcție de natura hotărârii și, prin urmare, trebuie apreciată în baza circumstanțelor cauzei (Hiro Balani împotriva Spaniei, 9 decembrie 1994, pct. 27).

Tot aici, este de menționat că în cadrul soluționării cauzei, probele din dosar se cercetează doar în ansamblul și în interconexiunea acestora, or, instanța de judecată este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele.

Mai mult, în conformitate art. 390 alin. (1) lit. e), f) Cod de procedură civilă, decizia instanței de apel trebuie să conțină motivele concluziilor instanței de apel și

referirea la legea guvernantă și concluziile instanței de apel în urma examinării apelului.

Or, în sensul art. 6 CEDO, instanțele de judecată trebuie să indice, cu suficientă claritate, motivele pe care se întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale, noțiunile ce implică o apreciere a faptelor supuse examinării. CEDO, în cauza *Suominen vs. Finlanda*, a reținut că „... o funcție a unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Mai mult ca atât, o hotărâre motivată oferă părții posibilitatea să o conteste, precum și posibilitatea de a revedea decizia de către instanța de recurs. Doar prin adoptarea unei decizii motivate poate avea loc un control public a administrării justiției”.

Totodată, în cauza *Van de Hurk v. Olandei*, hotărârea din 19 aprilie 1994, și cauza *Dulaurans v. Franței*, Hotărârea din 21 martie 2000, paragraful 33, CEDO a statuat că dreptul la un proces echitabil nu poate fi considerat efectiv decât dacă cererile și observațiile părților sunt într-adevăr „auzite”, adică examinate conform normelor de procedură de către tribunalul sesizat.

Altfel spus, art. 6 impune „tribunalului” obligația de a proceda la o examinare efectivă a mijloacelor, argumentelor și al elementelor de probă ale părților, cel puțin pentru a le aprecia relevanța”. CEDO nu își propune să garanteze drepturi teoretice sau iluzorii, ci drepturi concrete și efective (cauza *Artico v. Italiei*, Hotărârea din 13 mai 1980, seria A nr. 37, p. 16, paragraful 33).

Prin urmare, instanța de apel nu și-a executat în deplină măsură obligația legală de a motiva hotărârea luată și de a argumenta menținerea hotărârii primei instanțe de respingere a acțiunii.

Dreptul de a fi auzit, prin urmare, a fost încălcat, or dreptul în cauză include nu doar posibilitatea de a aduce argumente instanței, dar de asemenea o obligație corespunzătoare a instanței de a arăta, în motivarea sa, motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse, ceea ce nu a fost îndeplinit de instanța de apel.

În consecință, Colegiul, verificând conținutul deciziei contestate, în raport cu materialele dosarului, argumentele invocate în recurs, conchide că instanța de apel, s-a referit în mod declarativ la normele dreptului material pe care le-a considerat aplicabile speței, fără să se expună asupra circumstanțelor concrete ale cauzei și probelor administrate în cadrul judecării cauzei pe care se întemeiază concluziile privitoare la aceste circumstanțe și fără a indica motivele pentru care argumentele invocate în cererea de apel nu au fost reținute. Mai mult, nici nu au fost supuse aprecierii.

Este de menționat că actul judecătoresc trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clar, înțeles de părțile implicate în litigiu și să răspundă în mod sigur și expres la toate cererile și obiecțiile formulate de către părți.

Mai mult, hotărârea trebuie să se fondeze pe lege, trebuie să rezolve, într-o manieră certă, explicit sau implicit, toate cererile invocate de părți, conform principiului nr. 6 al Recomandării nr. 5 din 1984, adoptată la de Comitetul Miniștrilor al Consiliului European, privind principiile de procedură civilă menite pentru ameliorarea funcționării justiției, ceea ce în speță lipsește.

Or, în sensul principiului procesului echitabil, garantat de art. 6 CEDO, motivarea hotărârilor este o garanție pentru părți că cererile lor au fost analizate cu atenție și oferă posibilitatea exercitării controlului judiciar.

Analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motivele de fapt și de drept care i-au format convingerea, în sensul unei anumite soluții trebuie să fie clară și simplă, precisă, concisă și fermă, să aibă putere de convingere. Nemotivarea hotărârii sau o motivare necorespunzătoare vor atrage casarea ei.

Din considerentele menționate, pornind de la faptul că această eroare admisă la judecarea cauzei în instanța ierarhic inferioară nu poate fi corectată de instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul și a casa integral decizia instanței de apel, cu trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel, pentru a concluziona sub aspectul temeiniciei/ netemeiniciei acțiunii, urmează să verifice cerințele prin prisma argumentelor și probelor atât a părții reclamante, cât și a părții pârâte, rezultând din prevederile art. 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, conform cărora instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege, ca în consecință soluția adoptată să fie certă și coerentă. Caracterul peremptoriu al concluziei instanței de judecată, urmează a fi stabilit în coraport cu circumstanțele cauzei, probele administrate și cercetate și normele de drept material aplicabile raportului litigios.

În conformitate cu prevederile art. 442, art. 444, art. 445 alin. (1) lit. c) și alin. (3) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Banca Comercială „Moldova-Agroindbank” Societate pe Acțiuni.

Se casează integral decizia din 23 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Banca Comercială „Moldova-Agroindbank” Societate pe Acțiuni împotriva lui Serghei Cobîlean, Valeriu Strîmbei, Tatianeii Munteanu și Auricăi Strîmbei, intervenient accesoriu Societatea cu Răspundere Limitată „Dumser-Grup” în proces de insolvență cu privire la încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Iurie Bejenaru

Dumitru Mardari

Nicolae Craiu

Galina Stratulat